

ततो यज्ञः प्रभवति नास्तिक्यमपि जल्पसि । नहि वर्त्तेदयं लोको वार्त्तामुत्सृज्य केवला ।

॥ तुलाधार उवाच ॥ वक्ष्यामि जाजले वृत्तिं नास्ति ब्राह्मण नास्तिकः । न यज्ञश्च विनिन्दामि यज्ञवित्तु सुदुर्लभः ।

नमो ब्राह्मणयज्ञाय ये च यज्ञविदो जनाः । स्वयज्ञं ब्राह्मणा हिता चतयज्ञमिहास्थिताः ।

६४००

लुब्धैर्वित्तपरैर्ब्रह्मन्नास्तिकैः सम्प्रवर्त्तितं । वेदवादानविज्ञाय सत्याभासमिवानृतं ।

इदं देयमिदं देयमिति चायं प्रशस्यते । अतस्तेन्यं प्रभवति विकर्माणि च जाजले ।

यदेव सुकृतं ह्यं तेन तुष्यन्ति देवताः । नमस्कारेण हविषा स्वाध्यायैरौषधैस्तथा ।

पूजा स्याद्देवतानां हि यथा शास्त्रनिदर्शनं । इष्टापूर्त्तादसाधूनां विगुणा जायते प्रजा ।

लुब्धेभ्यो जायते लुब्धः समेभ्यो जायते समः । यजमानास्तथात्मानमृत्विजश्च तथा प्रजाः ।

६४०१

यज्ञात् प्रजा प्रभवति नभसोऽम्भ इवामलं । अग्नौ प्रास्ताहुतिर्ब्रह्मन्नादित्यमुपगच्छति ।

आदित्याज्जायते वृष्टिर्वृष्टेरन्नं ततः प्रजाः । तस्मात् सुनिष्ठिताः पूर्वं सर्वान्कामांश्च लेभिरे ।

अकृष्टपच्या पृथिवी आशीर्भिर्वीरुधोऽभवन् । न ते यज्ञेष्वात्मसु वा फलं पश्यन्ति किञ्चन ।

शङ्कमानाः फलं यज्ञे ये यजेरन् कथञ्चन । जायन्ते ऽसाधवो धूर्त्ता लुब्धा वित्तप्रयोजनाः ।

स स्म पापकृतां लोकान् गच्छेद्गुणभक्त्यैः । प्रमाणमप्रमाणेण यः कुर्याद्गुणं नरः ।

६४०२

पापात्मा सोऽकृतप्रज्ञः सदैवेह द्विजोत्तम । कर्त्तव्यमिति कर्त्तव्यं वेत्ति वै ब्राह्मणे भयं ।

ब्रह्मैव वर्त्तते लोके नैव कर्त्तव्यतां पुनः । विगुणश्च पुनः कर्म ज्याय इत्यनुशुश्रुम ।

सर्वभूतोपघातश्च फलभावे च संयमः । सत्ययज्ञा दमयज्ञा अर्थलुब्धार्थद्वन्द्वयः ।

उत्पन्नत्यागिनः सर्वे जना आसन्नमत्सराः । चेत्रचेत्रज्ञतत्त्वज्ञाः स्वयज्ञपरिनिष्ठिताः ।

ब्राह्मं वेदमधीयन्तस्त्रोषयन्त्यपरानपि । अखिलं दैवतं सर्वं ब्रह्म ब्रह्मणि संश्रितं ।

६४०३

तुष्यन्ति तृप्यतो देवास्तृप्तास्तृप्तस्य जाजले । यथा सर्व्वरसैस्तृप्तो नाभिनन्दति किञ्चन ।

तथा प्रज्ञानद्वन्द्वस्य नित्यद्वन्द्वः सुखोदया । धर्माधारा धर्मसुखाः कृत्स्नव्यवसितास्तथा ।

अस्ति नस्तत्त्वतो भूय इति प्राज्ञस्त्ववेक्षते । ज्ञानविज्ञानिनः केचित् परं पारं तितोषवः ।

अतीव पुण्यदं पुण्यं पुण्याभिजनसंहितं । यत्र गत्वा न शोचन्ति न च्यवन्ति व्ययन्ति वा ।

ते तु तद्ब्रह्मणः स्थानं प्राप्नुवन्तीह सात्त्विकाः । नैव ते स्वर्गमिच्छन्ति न यजन्ति यशोधनैः ।

६४०४

सतां वर्त्मानुवर्त्तन्ते यजन्ते त्वर्विहंसया । वनस्पतीनोषधीश्च फलं मूलञ्च ते विदुः ।

न चैतानृत्विजो लुब्धा याजयन्ति फलार्थिनः । स्वमेव चार्थं कुर्वाणा यज्ञश्चक्रुः पुनर्दिजाः ।

परिनिष्ठितकर्माणः प्रजानुग्रहकाम्यया । तस्मात्तानृत्विजो लुब्धा याजयन्त्यशुभान्नरान् ।

प्रापयेयुः प्रजाः स्वर्गं स्वधर्माचरणेन वै । इति मे वर्त्तते बुद्धिः समा सर्व्वत्र जाजले ।

यानि यज्ञेऽधिहेज्यन्ति सदा प्राज्ञा द्विजर्षभाः । तेन ते देवयानेन पथा यान्ति महामुने ।

६४०५

आवृत्तिस्तत्र चैकस्य नास्त्यावृत्तिर्मनीषिणः । उभौ तौ देवयानेन गच्छतो जाजले यथा ।

स्वयज्ञेषामनडुहो युज्यन्ति च वहन्ति च । स्वयमुस्ताश्च दुहन्ते मनः सङ्कल्पसिद्धिभिः ।